

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Til samtlige kommunalbestyrelser

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk
www.sm.dk

Orientering om undersøgelse om kortlægning og effektmåling af servicelovens bestemmelser om frit valg af hjælpemidler og boligindretning

Med lov nr. 407 af 21. april 2010, som trådte i kraft den 1. oktober 2010, blev adgangen til frit valg af hjælpemidler for borgere med nedsat funktionsevne udvidet til at omfatte alle typer af hjælpemidler. Samtidig blev retten til frit valg af håndværkere og materialer ved boligindretning indført.

Dato:

Sagsnr.2013 - 1309

En kortlægning af brugen af frit valg for genbrugshjælpemidler og brugen af frit valg for boligindretning, foretaget i perioden oktober til december 2013, viser imidlertid, at retten til frit valg af hjælpemidler og boligindretning bliver brugt i et meget begrænset omfang.

Kortlægningen har fokuseret på brugen af frit valg for genbrugshjælpemidler og brugen af frit valg for boligindretning. Brugen af frit valg for personlige hjælpemidler er udelukkende inddraget perspektiverende. Årsagen til denne sondring mellem genbrugshjælpemidler og personlige hjælpemidler skyldes ønsket om at belyse effekten af frit valg for genbrugsordningen, da der også før lovændringen var ret til frit valg for personlige hjælpemidler.

På landsplan er det vurderingen, at der i 2012 var omkring 500 sager med frit valg af genbrugshjælpemidler, svarende til cirka én procent af alle sager om genbrugshjælpemidler. For boligindretning vurderes det frie valg at være benyttet i 500 sager, svarende til syv procent af alle sager om boligindretning. Til sammenligning kan det nævnes, at der var omkring 40.000 sager med frit valg af personlige hjælpemidler, svarende til 15 procent af alle sager om personlige hjælpemidler.

Det vurderes i rapporten, at antallet af sager med frit valg af genbrugshjælpemidler og boligindretning ikke er stigende.

Det er lovens intention, at kommunen skal vejlede borgerne om adgangen til frit valg i alle sager om hjælpemidler og boligindretning. Kortlægningen viser dog, at ikke alle borgere bliver oplyst om adgangen til frit valg.

Kortlægningen viser også, at når kommunerne oplyser om adgangen til frit valg sker dette på forskellige måder. Det kan eksempelvis være mundtligt, i en pjece eller i et bevillingsbrev. Selvom kommunen har udarbejdet en skriftlig vejledning om frit valg af hjælpemidler eller boligindretning betyder dette ikke nødvendigvis, at borgeren altid modtager denne skriftlige orientering. Nogle steder sker dette alene, hvis borgeren ønsker at benytte det frie valg.

Det generelle indtryk er, at oplysning om frit valg oftest ikke fylder meget i sagsbehandlingen. Det er indtrykket fra de gennemførte interviews med sagsbehandlere i kommunerne, at sagsbehandleren oftest ikke har en dialog med borgeren om frit valg i sager om genbrugshjælpemidler. Derimod er det indtrykket, at man oftere orienterer borgerne om frit valg i sager om boligindretning, særligt de større sager.

Det vurderes i rapporten, at den manglende eksplicite oplysning må ses som en væsentlig del af forklaringen på den begrænsede brug af bestemmelserne om frit valg.

Endelig viser kortlægningen også, at bestemmelserne om frit valg af hjælpemidler og boligindretning ikke har haft nogen væsentlig økonomisk betydning for kommunerne. De fleste kommuner vurderer, at reglerne hverken har haft betydning for genbrugsordningen på hjælpemiddelområdet, indgåelsen af leverandøraftaler eller for udbud af boligindretning. Årsagen hertil er, at langt de fleste kommuner har haft meget få sager med frit valg af genbrugshjælpemidler og boligindretning.

På denne baggrund finder ministeriet anledning til at henlede opmærksomheden på, at kommunalbestyrelsen, som en del af sin generelle rådgivnings- og vejledningsforpligtelse, skal yde rådgivning om adgangen til frit valg af hjælpemidler og boligindretning, herunder om konsekvenserne af, at borgeren benytter adgangen til frit valg.

Kommunalbestyrelsen skal således sikre sig, at borgeren får kendskab til retten til frit valg, og hvad dette indebærer. Det vil sige, at borgeren skal orienteres om, at borgeren frit kan vælge en anden leverandør af et hjælpemiddel, eller vælge andre håndværkere i forbindelse med en boligindretning, end de leverandører, som kommunen har aftale med. Ligeledes kan borgeren frit vælge et dyrere produkt eller dyrere materialer mod, at borgeren selv betaler prisforskellen.

Med venlig hilsen

Hanne Stig Andersen
Kontorchef